■ Газета «Звязда» +www.doktora.by

ЗВЯРТАЕМСЯ ДА НЕЎРОЛАГА

На пытанні наведвальнікаў сайта www.doktora.by і чытачоў газеты «Звязда» адказала ўрач-неўролаг 11-й гарадской паліклінікі г. Мінска Юлія ВАРАНЬКО.

— 41 год. Чым можа быць выклікана аняменне кісці рукі? Была ў тэрапеўта, эндакрынолага. Здавала біяхімічны аналіз крыві, агульны аналіз крыві, аналіз мачы. Сказалі, што ўсё ў парадку.

— Аняменне кісцяў можа быць сімптомам мноства захворванняў. Часцей за ўсё, гэта астэахандроз шыйнага аддзела пазваночніка, сіндром запясцевага канала, недахват вітаміну B_{12}, цукровы дыябет, рэўматоідны артрыт, хвароба Рэйна, эндакрынныя парушэнні і інш. Канчатковы дыягназ можна выставіць толькі пасля неўралагічнага агляду і некаторых дадатковых абследаванняў — рэнтгенаграфіі шыйнага аддзела пазваночніка ў некалькіх праекцыях або ядзерна-магнітна-рэзананснае і камп'ютарная тамаграфія, электранейраміяграфіі нервовых ствалоў перадплечча, аналіз крыві на цукар і інш.

— 30 гадоў. Парэзаў руку шклом у трэцяй частцы перадплечча. Адразу пасля траўмы анямелі 1, 2 і 3 пальцы і частка далоні. Пасля 2 месяцаў лячэння аднаўленне адчувальнасці: 1 палец — 80%, 2 палец — 50%, 3 палец — 80%. Рухальныя функцыі: 1 палец — 30%, 2 палец — 70%, 3 палец — 100%. У месцы парэзу пры дотыку б'е токам у пальцы. Ультрагук сярэдняга нерва: верагодна частковае пашкоджанне сярэдняга нерва. ЭНМГ сярэдняга нерва: выражанае пашкоджанне сярэдняга нерва змешанага характару. Ці мэтазгодна рабіць аперацыю? Ці можа неўрома прайсці сама? Якім будзе аднаўленне пасля аперацыі? Ці не стане горш?

— У вас добра аднавіліся рухальныя функцыі. Думаю, што можна працягнуць кансерватыўнае лячэнне, лячэбную фізкультуру, механатэрапію. З лекавых прэпаратаў вам павінны прызначыць нейрамідзін, тыяктацыд, вітаміны групы В і інш. У вашым выпадку, мяркую. аперацыя не паказана, паколькі любое аператыўнае ўмяшанне не выключае ўскладненняў.

— 31 год. Апошнія паўтара месяца мяне турбуе пастаянны боль у шыйным аддзеле пазваночніка, у патыліцы, аняменне і боль у левай руцэ. Да якога спецыяліста трэба звярнуцца? Чым могуць быць выкліканы падобныя сімптомы?

— Вам неабходна прыйсці на прыём да неўролага. Сімптомы, на якія вы ўказваеце, могуць быць звязаны з астэахандрозам шыйнага аддзела пазваночніка, наяўнасцю грыжы міжпазванковага дыска.

— Пакутую ад бяссонніцы і галаўнога болю. Нібыта хочацца спаць, але заснуць цяжка, галаўны боль не моцны і прыкладна праз дзень. Ці можа гэта быць з-за штодзённага шуму, грукату, вібрацыі ў памяшканні?

— Безумоўна, шум і вібрацыя могуць быць прычынай вашага стану. Аднак калі сімптомы ўзнікаюць і ў час адсутнасці шкодных навакольных умоў, неабходна звярнуцца да ўрача і абследавацца.

— Майму хлопцу 26 гадоў. Калі ён сядзіць, то пастаянна дрыгае нагой. Ці норма гэта?

— Хутчэй за ўсё, гэта проста шкодная звычка. Аднак канчатковы дыягназ можна паставіць толькі пасля агляду.

— Дапамажыце расшыфраваць заключэнне пасля правядзення электраэнцэфалаграфіі: «Умераная дэзарганізацыя коркавага рытму без ачаговых змяненняў і параксізмальных формаў актыўнасці галаўнога мозга». Скаргаў не было і няма. Ці можна з такім дыягназам ісці на вадзіцельскую камісію ў 24-ю паліклініку г. Мінска?

— Думаю, што можна. Не зразумела іншае. Для чаго выконвалася падобнае даследаванне, калі не было ніякіх скаргаў?

— 23 гады. Неўратычнае заіканне, вельмі баліць галава, шум у вушах. Дэфармацыя галавы, з'яўляюцца залысіны па баках, але спадчыннай схільнасці няма. Падкажыце, што гэта?

— Па той інфармацыі, якую вы пакінулі, вельмі цяжка выставіць нават папярэдні дыягназ. Звярніцеся, калі ласка, для пачатку да вашага ўчастковага тэрапеўта.

— Мужчыну — 64 гады. Аблітэруючы атэрасклероз сасудаў ніжніх канечнасцяў. Рэканструктыўнае аператыўнае лячэнне не паказана ў сувязі з аклюзіяй дыстальнага аддзела сасудзістага русла. Лячэнне: дыпірыдамол, палакард, пентаксіфілін, натрыя хларыд. Рэкамендацыі: назіранне хірурга, пентаксіфілін 0,2 па 2 т. 3 разы ў дзень 3 месяцы. Кожныя паўгода — кропельніцы. На словах сказалі, што паражоныя дробныя сасуды. Язваў няма. Пастаянных боляў таксама. Ходзіць 100-150 метраў. Пасля нагрузак, часам ноччу нямее падэшва левай нагі. Якія прагнозы? Як адтэрмінаваць ампутацыю?

— Пацыенты з такім дыягназам стаяць на дыспансерным уліку ў хірурга. Неабходна рэгулярна выконваць ультрагук сасудаў ніжніх канечнасцяў, раз у паўгода праходзіць прызначанае лячэнне, а таксама прытрымлівацца гіпахалестэрынавай, з малой колькасцю жывёльных тлушчаў, дыеты, пастаянна прымаць антыагрэганты (аспірын у дозе 75 мг) для прафілактыкі ўскладненняў (калі няма проціпаказанняў).

— Патрэбна аперацыя 11-гадоваму хлопчыку — грамадзяніну Кіргізіі. Дыягназ: новаўтварэнне трэцяга жалудачка з кровазліццём у структуру памерам 32-35-37. Магнітна-рэзанансную тамаграфію выканалі ва Узбекістане. У Бішкеку і Алмаце няма спецыялістаў і апаратуры для такой аперацыі. Ці можна правесці яе ў Мінску? Падкажыце, куды звяртацца з такім пытаннем.

— Вы можаце звярнуцца ў Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр неўралогіі і нейрахірургіі. Дзіцяці неабходна дапамога ўрача-нейрахірурга. Тэлефон рэгістратуры: 263 40 39, платных паслуг: 267 12 40.

Святлана БАРЫСЕНКА

СПАС — УСЯМУ ЧАС

Праваслаўныя вернікі адзначалі адно з дванаццаці найважнейшых хрысціянскіх свят — Праабражэнне Гасподняе і Спас Ісуса Хрыста. У народзе гэтае свята завецца Яблычным Спасам. Ва ўсіх храмах Беларусі асвячалі плады новага ўраджаю. Сярод пладовых дрэў яблыня асабліва ўшанавана ва ўсходніх славян: яна не толькі сімвалізуе жыццё, вечнасць і неўміручасць, але, як лічыцца, дае здароўе. З самай раніцы каля Свята-Духавага кафедральнага сабора сабраліся тысячы вернікаў, каб адсвяткаваць Другі Спас.

Згодна з народнымі прыкметамі і павер'ямі, па надвор'і на Яблычны спас прагназавалі, якім будзе студзень. Лічыцца, калі стаіць у гэты дзень жара, то і снегу будзе мала. А калі суха — то і восень будзе без дажджоў.

Марына БЕГУНКОВА.
Фота аўтара.

■ Шляхамі першай сусветнай

НЕБА І ЗЯМЛЯ АВЯНІРА КАНСЦЕНЧЫКА

Сапраўдным упрыгажэннем праваслаўных могілак у Стоўбцах з'яўляецца двухметровы помнік цёмна-чырвонага мармуру, увянчаны крыжам. На пастаменце высечаны евангельскія словы: «Придиите ко мне вси труждающиися и обремененнии, и аз упокою вы»(Мф.11.28), а пад імі чытаецца: «Авянір Маркавіч Кансценчык, псаломшчык Стаўпецкай царквы, палкоўнік рускай арміі, кавалер ордэна св. Георгія, капітан паветранага карабля «Ілья Мурамец». Сканаў 29.XII.1935 г. з роду 46 гадоў».

Тут пахаваны герой-лётчык, наш суайчыннік. Чаму мы цытуем надпіс на яго магіле? Справа ў тым, што ў шэрагу выданняў пра яго (у самых, здавалася б, аўтарытэтных, нават энцыклапедычных) ёсць мноства недакладнасцяў. Пачынаючы з прозвішча: прыводзячы дакладную фатаграфію помніка, тым не менш перадаюць яго як «Касценчык», незразумелым чынам страчваючы літару «н». Мы пастараемся, наколькі гэта магчыма, удакладніць некаторыя акалічнасці біяграфіі Авяніра Маркавіча.

Нарадзіўся ён 2 жніўня 1889 года ў Гродне. Аб яго паходжанні пішуць па-рознаму: «у сям'і служачага», «з беларускіх сялян», «у сям'і беларусаў». А на самой справе? У «Даведачнай кніжцы Гродзенскай епархіі на 1905 год» знаходзім дыякана на вакансіі псаломшчыка Марка Іванавіча Кансценчыка, які служыў у гарадскім кафедральным саборы святой Сафіі, Прамудрасці Божай і быў рукапаложаны ў духоўны сан у 1987 годзе (гэта значыць, праз 8 гадоў пасля нараджэння сына Авяніра). Ды і ці стаў бы далёкі ад царквы чалавек прысвойваць сваім сынам выключна царкоўныя імёны — Авянір, Апалінарый?

Такім чынам, правільны адказ — «нарадзіўся ў сям'і свяшчэнна-служыцеля».

Цалкам натуральна, бацька хацеў, каб сыны прынялі свяшчэнніцкі сан (так, дарэчы, і адбылося з яго сынам Апалінарыем).

Таму Авянір заканчвае ў 1908 годзе 4 класы Літоўскай духоўнай семінарыі ў Вільні, але, заклаўшы першы круты віраж у сваім жыцці, выбірае пасля кар'еру ваеннага. Многія семінарысты па розных прычынах выбіралі цывільнае поле дзейнасці, але каб вось так, з семінарскай лавы і ў афіцэры? «Сапраўды крута», — скажа малады чытач.

6 жніўня 1910 года Кансценчык выпушчаны з Віленскага пяхотнага вучылішча ў званні падпаручніка. У 1910—1913 гг. служыць у гэтым званні ў 33-м пяхотным Ялецкім палку (з 15 лістапада 1913 г. — паручнік). У 1914 г. камандзіраваны ў ваенную авіяцыйную школу (Гатчына), пасля заканчэння якой назначаецца малодшым афіцэрам Брэст-Літоўскага крапаснога авіяцыйнага атрада.

Нагадаем, што ў гэты час авіяцыя (і ваенная, у прыватнасці) развівалася ў Расіі надзвычай актыўна. Вельмі таленавіты канструктар І.І. Сікорскі стварыў цяжкі чатырохматорны біплан «Ілья Мурамец», які працяглы час не меў аналагаў і стаў першым у свеце пасажырскім самалётам. Упершыню ў гісторыі авіяцыі самалёт аснашчаны камфартабельным салонам, спальнымі пакоямі, ваннай і прыбіральняй; тут ёсць ацяпленне і электрычнае асвятленне. За кароткі прамежак часу «Ілья Мурамец» ставіць цэлы шэраг рэкордаў грузападымальнасці, колькасці пасажыраў, часу і максімальнай вышыні палёту.

З пачаткам Першай сусветнай вайны ўсе пабудаваныя ў той час самалёты «Ілья Мурамец» перадаюцца ў Імператарскі ваенна-паветраны флот, і Мікалай II зацвярджае пастанову ваеннага савета аб стварэнні эскадры паветраных караблёў «Ілья Мурамец» — першага ў свеце злучэння цяжкіх бамбардзіроўшыкаў.

22 верасня 1914 г. у эскадру пераводзіцца лётчык Авянір Кансценчык, дзе з 13 снежня выконвае абавязкі камандзіра паветранага карабля «Ілья Мурамец».

Баявыя вылеты, баявыя будні. Надыходзіць час подзвігу. 13 красавіка 1916 года экіпаж А.М. Кансценчыка атрымлівае загад атакаваць важны чыгуначны вузел Даўдзевас паблізу ад Фрыдрыхштата. Карабель быў сустрэты ўраганным агнём зенітных батарэй, тым не менш яго камандзір смела знізіўся, каб мець магчымасць больш дакладна прыцэліцца, зрабіў над станцыяй правільны круг і скінуў 13 бомбаў. Пападанні, як паказалі пасля фотаздымкі, былі выдатнымі. Пры замыканні першага палётнага круга адзін з варожых снарадаў узарваўся пад самым корпусам карабля. Другі — спераду яго. Цяжка паранены і кантужаны, Кансценчык, які сыходзіў крывёй, знайшоў у сабе сілы, каб зрабіць над станцыяй яшчэ адзін круг і скінуць 7 бомбаў. У гэты час — новы снарад і чарговыя пашкоджанні. Кансценчык паранены шрапнеллю ў грудзі навылёт. Упаўшы з пілоцкага крэсла, ён пацягнуў штурвал на сябе, прымусіўшы карабель падняцца ўверх. «Мурамец» страціў хуткасць, а пасля стаў крута пікіраваць. Немцы назіралі за яго падзеннем, але радасць іх аказалася дачаснай. Памочнік камандзіра, паручнік В.Ф. Янковіус не разгубіўся, змог дабрацца да пілоцкага крэсла і ўзяў кіраванне на сябе. З вялікай цяжкасцю ён стабілізаваў вялізны самалёт на вышыні 1500 м. Гэта была нялёгкая задача. Тры рухавікі, нягледзячы на пападанні, працавалі нармальна, чацвёрты быў пашкоджаны, а яго лопасць — разбіта ў шчэпкі.

Прыкладна праз гадзіну Янковіус пасадзіў пашкоджаны карабель на свой аэрадром. Пры пасадцы правае крыло з трэскам абвісла, закранула зямлю і развярнула карабель. Як аказалася, адным з пападанняў быў амаль перабіты пярэдні ланжэрон правага крыла, а ўсяго ў караблі налічылі да 70 прабоін.

У хуткім часе сталі вядомыя і вынікі налёту. Апошняя серыя бомб, скінутая артылерыйскім афіцэрам Шнеўрам, накрыла цягнік з боепрыпасамі, станцыя была амаль цалкам разбурана.

За гэты баявы вылет А.М. Кансценчык быў узнагароджаны ордэнам св. Георгія 4-й ступені. Атрымалі ўзнагароды і астатнія члены экіпажа. Тут жа адзначым, што да гэтага часу Кансценчык ужо меў ордэны св. Станіслава 3-й ступені з мячамі і бантам і 2-й ступені з мячамі, св. Ганны 3-й ступені з мячамі і бантам і 2-й ступені з мячамі, св. Уладзіміра 4-й ступені з мячамі і бантам. Подзвіг лётчыка знайшоў сваё адлюстраванне ў шэрагу публікацый тагачасных газет і часопісаў Расіі.

Параненага героя даставілі ў шпіталь горада Рыгі. Пасля доўгага выздараўлення ён ужо не змог лятаць, але застаўся ў наземнай службе эскадры. 6 жніўня 1917 года атрымаў званне штабс-капітана.

Новае выпрабаванне, новы віраж лёсу: кастрычніцкі пераварот і грамадзянская вайна падзялілі лётчыкаў на два непрымірымыя лагеры. Кансценчык застаецца верным прысязе, служыць у Дабраволіцкай арміі, а пасля — ва ўзброеных сілах поўнага Расіі. Заканчвае вайну палкоўнікам (інакш нічым не патлумачыш надпіс на яго помніку). Пасля эвакуацыі з Крыма эмігрыруе ў Югаславію, пасля вяртаецца на Радзіму — у Заходнюю Беларусь.

Некаторы час ён жыў у Маладзечне, а з 1933 года — у Стоўбцах, дзе ўладкаваўся на службу псаломшчыкам у мясцовую царкву. Акрамя гэтага асноўнага свайго абавязку, Авянір Маркавіч выкладаў у вясковых школах Закон Божы.

Усё вярнулася на кругі свае. Вось дзе і спатрэбіліся 4 класы семінарыі. Дзіўная справа: узлёт, геройскія палёты і пасадка на роднай зямлі. Праваслаўны семінарыст, які стаў афіцэрам і ваенным лётчыкам, завяршае свой зямны шлях псаломшчыкам і выкладчыкам Закона Божага беларускім дзецям.

Паводле слоў прыхаджан, Авянір Маркавіч карыстаўся сярод іх вялікім аўтарытэтам, быў сціплым і ўважлівым да людзей, вельмі любіў дзяцей, адрозніваўся высокай культурай і шырокай адукаванасцю, меў абсалютны слых і цудоўны голас, іграў на многіх музычных інструментах.

Што сказаць пра смерць нашага героя?

У канцы 1935 года Авянір Маркавіч захварэў на сыпны тыф і памёр 29 снежня. Магчыма, што на яго смерць паўплывалі і старыя баявыя раны. Аднак, па сведчанні відавочцаў, ніводная пахавальная працэсія ў Стоўбцах не збірала столькі народу.

Мармуровы помнік на магіле Авяніра Кансценчыка быў усталяваны стараннямі яго брата, свяшчэнніка Апалінарыя, які да 1939 года вельмі часта прыязджаў сюды са Смаргоні (таму надпіс на помніку і заслугоўвае поўнага даверу).

…Непрыкметна набліжаецца і стагадовы юбілей пачатку Першай сусветнай вайны. Да такой падзеі можна прымеркаваць шэраг сціплых, але годных мерапрыемстваў. Аддаючы даніну памяці Авяніру Маркавічу Кансценчыку, вельмі пажадана назваць у яго гонар вуліцы як у Стоўбцах, так і на яго радзіме, у Гродне, усталяваць адпаведныя мемарыяльныя дошкі (тым больш, што такая прапанова ўжо агучвалася ў СМІ).

Наш герой заслужыў гэта і перад Богам, і перад людзьмі.

Павел БАЯНКОЎ

■ Новы рытуал

КУРСАНТАМ-ПЕРШАКУРСНІКАМ УРУЧЫЛІ ПАГОНЫ

Спякотная жнівеньская раніца. Звычайная для курсантаў Ваеннай акадэміі сёлетняга набору. Каманда «пад'ём» — і дзень пачаўся. І ў той жа час не падобная да ўсіх тых, якія былі на працягу апошніх трох тыдняў. Замест ранішняй фізічнай падрыхтоўкі — урачыстая цырымонія атрымання пагонаў і першая клятва на вернасць Радзіме.

— Такі рытуал, як урачыстае ўручэнне пагонаў першакурснікам, у галоўнай ваеннай ВНУ краіны праводзіцца ўпершыню, — паведаміў начальнік Ваеннай акадэміі генерал-маёр Сяргей БОБРЫКАЎ. — Гэта выклікана тым, што нашы будучыя абаронцы Айчыны павінны з першых крокаў вайсковай службы прызвычайвацца да тых традыцый, якія спакон веку існавалі ў арміі. Сённяшняе мерапрыемства згуртоўвае людзей, дае перспектывы на добрае патрыятычнае выхаванне.

Каб атрымаць запаветныя нашыўкі на ваенную форму, курсанты амаль месяц займаліся агульнавайсковай падрыхтоўкай. Паспелі ўжо зведаць некаторыя цяжкасці і абмежаванні вайсковай службы. У выніку пагоны атрымалі 356 юнакоў. Хутка ўсе яны сядуць за вучэбныя парты. 43 чалавекі спасцігаць ваенную навуку будуць у ВНУ Расійскай Федэрацыі. Трое будуць навучацца ў інтарэсах Узброеных Сіл у Акадэміі МУС.

— Каб паступіць у Расійскую Федэрацыю на факультэт спецыяльнай разведкі, давялося шмат вучыцца і займацца фізічнай падрыхтоўкай, — расказаў курсант Новасібірскага вышэйшага каманднага вучылішча Максім Лямешка. — Асабістае дасягненне — 2 скачкі з парашутам. Мне цікава будзе вучыцца там хаця б з-за таго, што ў мяне з'явіцца магчымасць пазнаёміцца з сучаснай ваеннай тэхнікай і з узбраеннем расійскай арміі. Пра гэта я марыў яшчэ тады, калі вучыўся ў Мінскім ваенным суваўскім вучылішчы. Родныя мяне ў гэтым падтрымліваюць. Да таго ж мае бацька і брат — ваенныя.

Пагоны — сімвал гонару: курсанты сёлетняга набору пакляліся быць годнымі абаронцамі Айчыны.

Нашы будучыя абаронцы Айчыны павінны з першых крокаў вайсковай службы прызвычайвацца да тых традыцый, якія спакон веку існавалі ў арміі.

А Аляксандр Бухта пачне спасцігаць ваенную навуку на агульнавайсковым факультэце Ваеннай акадэміі па мотастралковай спецыяльнасці. Юнак жартуе, што гэта добрая заяўка ў камандзіры: якраз такія спецыялісты складаюць большасць каманднага складу Узброеных Сіл краіны. І ў яго на добрую кар'еру ёсць усе шанцы. Аляксандр працягвае ваенную дынастыю сваёй сям'і: дзядуля, бацька, дзядзька і брат у розны час прысягалі на вернасць Айчыне. Таму годна праходзіць службу для юнака — задача № 1, бо і родныя папярэдзілі: «Не падвядзі!»

У той жа дзень на тэрыторыі акадэміі адбылося і ўрачыстае адкрыццё спартыўнага комплексу. Ужо сёння штоднёвую фізічную падрыхтоўку курсанты будуць адпрацоўваць на 2 валейбольных і баскетбольных пляцоўках, а таксама на полі для гульні ў міні-футбол.

— Паколькі ў нашай краіне шмат увагі надаецца спорту, мы прынялі рашэнне стварыць спартыўны комплекс, — дабавіў Сяргей Бобрыкаў. — Раней тут была пустка. Цяпер — спартыўны горад. Сёлета наша каманда па валейболе будзе прымаць удзел у першай лізе. Спадзяёмся, што на гэтай пляцоўцы з часам вырастуць новыя алімпійскія чэмпіёны, чэмпіёны свету і проста загартуюцца моцныя і здаровыя юнакі.

Чым не падарунак да Дня ведаў?

Вераніка КАНЮТА. Фота аўтара

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе **да 8 кастрычніка** ў рэдакцыю на адрас: **220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Сярод падпісчыкаў 10.10.2013 г. будуць разыграны 7 бесшнуравых тэлефонных апаратаў і суперпрыз — тэлевізар LG. Вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **па 20.10.2013 г.**

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі **па 31.12.2013 г.** пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года і пашпарта. **Пасля 31 снежня** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Тэлефон для даведак (017) 287 18 38.

Правілы рэкламнай гульні «Падпішыся на "Звязду"» чытайце ў газеце «Звязда» за 16.08.13 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 20.08.13 па 31.12.13.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 2211 ад 25.07.13, выдадзена Міністэрствам гандлю РБ.

1 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

_____

Падпіска афармлена і аплачана ў _____
(аддзяленне сувязі)

_____ **на IV кв. або 2-е паўг. 2013 года**

Хатні адрас і тэлефон _____ _____
(індэкс)

_____

_____

Удачы ў розыгрышы!